

31.10.2022

Asia/21

§ 730

Valtuutettu Marko Kettusen toivomusponsi Sörnäistentunnelin ajoramppien lyhentämisestä ja jyrkentämisestä

HEL 2021-013441 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus merkitsi tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 24.11.2021 hyväksymän toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle ja tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

1 Kettunen. Marko, toivomusponsi, Kvsto 24.11.2021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Hyväksyessään 24.11.2021 § 358 Sörnäistentunnelin hankesuunnitelman kaupunginvaltuusto hyväksyi ponnen, jonka mukaan kaupunginvaltuusto edellyttää selvitettävän mahdollisuutta, voidaanko tunnelin ulosajorampit lämmittää, jolloin niitä saataisiin jyrkemmiksi, jolloin niiden pituutta voitaisiin lyhentää, ja niiden vaatima tila pienenisi.

Sörnäistentunneli on noin 1,6 km pitkä autoliikenteen tunneli, joka yhdistää Hermannin rantatien ja Sörnäisten rantatien vieden näiden pää-

katujen välisen liikenteen maan alle. Sörnäistentunnelin vuonna 2020 tarkistetun yleissuunnitelman mukaan pohjoisen avorampin pituus on noin 184 m ja eteläisen noin 183 m. Tunnelin vaak- ja pystygeometria on suunniteltu yleissuunnitelmassa, mutta ne tarkentuvat vielä toteutussuunnittelussa.

Asiassa on saatu kaupunkiympäristölautakunnan lausunto 11.10.2022.

Kaupunginhallitus viittaa lautakunnan lausuntoon ja toteaa, että tunnelin rakentamisessa pyritään mahdollisimman hyvään turvallisuustasoon noudattamalla Väyläviraston tapaan Euroopan komission pitkille, yli 500 m pituisille tunneleille määrittämiä turvallisuusvaatimuksia, vaikka em. säännös ei koske lähtökohtaisesti nk. kaupunkitunneleita.

Liukkaudentorjuntaa lukuun ottamatta avoramppien sulana pito ei ratkaise pituuskaltevuuden kasvattamisesta aiheutuvia muita ongelmia ja riskejä. Jyrkässä alamäessä nopeudet kasvavat herkästi, ja myös riskit erityyppisille liikenneonnettomuuksille kasvavat, jos tunnelin pysty- ja vaakageometrioiden suhdetta muutetaan kovin paljon. Sörnäistentunnelin liikenne joutuu säännöllisesti pysähtymään avorampille, jolloin erityisesti raskaan liikenteen liikkeellelähtö vaikeutuu ja hidastuu sitä enemmän, mitä jyrkempi pituuskaltevuus on. Tämä lisää myös polttoaineen kulutusta ja päästöjä. Raskaan liikenteen osuus tunnelissa on noin 8 %.

Sörnäistentunnelin pohjoispään jatkosuunnittelussa avorampin pystygeometriaa on suunnitteluohjeiden ja suositusarvojen puitteissa muutettu siten, että ramppi on lyhentynyt noin 40 m hankesuunnitelmaan nähden. Ratkaisu helpottaa myös Hermannin rantatien poikki menevän kunnallistekniikan toteutusta ja on kokonaistaloudellisesti paras ratkaisu.

Sörnäistentunnelin eteläpään osalta jatkosuunnittelu ei ole vielä käynnistynyt. On kuitenkin erittäin todennäköistä ja tavoitteiden mukaista, että alueen tulvasuojelu tullaan tekemään Hanasaaren alueen asema-kaavoituksen ja maankäytön muutosten yhteydessä. Tällöin ei ole tarvetta nostaa Sörnäistentunnelin avoramppien yläpäättä tulvakoron yläpuolelle, jolloin tunnelista noustava matka lyhenee ja avorampin pituus on noin 30 m lyhyempi hankesuunnitelmavaiheeseen nähden.

Ramppien lyhentämisellä tavoitellulla tilan säästämisellä ei voida kovin paljon vaikuttaa jalankulkuyhteyksien tai pyöräily-yhteyksien parantamiseen, koska niitä määrittävät enemmänkin katujen risteysvälit ja suojateiden paikat eikä lämmittämiselläkään saavutettaisi suurta etua, koska mm. raskaan liikenteen ajot suhteellisesti jyrkempiin rampeihin ovat vaarallisempia, vaikka se ei johtuisi liukkaudesta. Rampit pyritään

31.10.2022

kuitenkin näissä puitteissa tekemään niin tilaa säästäviksi kuin mahdollista.

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnien ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnien hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

1 Kettunen. Marko, toivomusponsi, Kvsto 24.11.2021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnien ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 11.10.2022 § 561

HEL 2021-013441 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Sörnäistentunneli on noin 1,6 km pitkä autoliikenteen tunneli, joka yhdistää Hermannin rantatien ja Sörnäisten rantatien vieden näiden pääkatujen välisen liikenteen maan alle. Sörnäistentunnelin vuonna 2020 tarkistetun yleissuunnitelman mukaan pohjoisen avorampin pituus on noin 184 m ja eteläisen noin 183 m. Tunnelin vaaka- ja pystygeometria

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

on suunniteltu yleissuunnitelmassa, mutta ne tarkentuvat vielä toteutussuunnittelussa.

Yli 500 m pitkien, TEN-tieverkolle sijoittuvien tunneleiden minimiturvallisuusvaatimukset on kirjattu niin sanottuun EU:n tunnelidirektiiviin (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/54/EY, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, Euroopan laajuisen tieverkon tunnelien turvallisuutta koskevista vähimmäisvaatimuksista). Väylävirasto noudattaa direktiivin vaatimuksia mahdollisimman pitkälle myös muulla maantieverkolla. Tunnelidirektiivi ei sido niin sanottujen kaupunkitunnelien suunnittelua ja toteutusta, mutta käytännössä tunnelidirektiivi on turvallisuusyistä tunneleiden suunnittelun lähtökohta myös Helsingissä. Sörnäistentunneli on osa Helsingin pääkatuverkkoa ja tärkeä osa satamayhteyttä. Raskaan liikenteen osuus Sörnäistentunnelin liikennemäärästä on noin 8 %.

EU:n tunnelidirektiivissä todetaan, että jos tunnelin kaltevuus on yli 3 prosenttia, turvallisuuden varmistamiseksi on toteutettava lisätoimenpiteitä ja/tai tehostettuja toimenpiteitä riskianalyysin perusteella. Yli 5 prosentin pitkittäisuuuntaista kaltevuutta ei sallita uusissa tunneleissa, paitsi jos se on ainoa mahdollisuus maantieteellisten seikkojen vuoksi.

Pituuskaltevuuden maksimisuuruutta ohjaa ennen kaikkea turvallisuus. Sörnäistentunnelista on laadittu riskianalyysi ja turvallisuuskonsepti. Sörnäistentunnelin turvallisuusperiaatteena on turvallinen liikennöinti tunnelissa, onnettomuuksien ehkäisy, tapahtuneiden onnettomuuksien seurausten minimointi sekä mahdollistaa riittävät toimintaedellytykset pelastustoimelle.

Liukkaudentorjuntaa lukuun ottamatta avoramppien sulana pito ei ratkaise pituuskaltevuuden kasvattamisesta aiheutuvia muita ongelmia tai riskejä. Jyrkässä alamäessä nopeudet kasvavat herkästi ja riskit erityyppisille liikenneonnettomuuksille kasvavat, jos tunnelin pysty- ja vaakageometrioiden suhdetta muutetaan kovin paljon. Sörnäistentunnelin liikenne joutuu säännöllisesti pysähtymään avorampille, jolloin erityisesti raskaan liikenteen liikkeellelähtö vaikeutuu ja hidastuu, mitä jyrkempi pituuskaltevuus on. Tämä lisää myös polttoaineen kulutusta ja päästöjä.

Ramppien lyhentäminen ei vaikuta jalankulkuyhteyksiin, sillä ympäröivien katujen risteysvälit ja siten suojateiden väliset etäisyydet eivät muutu. Tunneliin ei saa ulottua seisovaa jonoa, joten tunnelista ulosajaville pitää varata riittävästi tilaa. Tämä estää suojateiden toteuttamisen ajoramppien yläpään risteysalueita lähemmäksi.

Edellä mainituista syistä johtuen avoramppeja ei ole perusteltua tehdä jyrkempänä kuin 5 %.

31.10.2022

Sörnäistentunnelin pohjoispään jatkosuunnittelussa avorampin pystygeometriaa on suunnitteluohjeiden ja suositusarvojen puitteissa muutettu siten, että ramppi on lyhentynyt noin 40 m hankesuunnitelmaan nähden. Ratkaisu helpottaa myös Hermannin rantatien poikki menevän kunnallistekniikan toteutusta ja on kokonaistaloudellisesti paras ratkaisu.

Sörnäistentunnelin eteläpään osalta jatkosuunnittelu ei ole vielä käynnistynyt. On kuitenkin erittäin todennäköistä ja tavoitteiden mukaista, että alueen tulvasuojelu tullaan tekemään Hanasaaren alueen asemakaavoituksen ja maankäytön muutosten yhteydessä. Tällöin ei ole tarvetta nostaa Sörnäistentunnelin avoramppien yläpäättä tulvakoron yläpuolelle, jolloin tunnelista noustava matka lyhenee ja avorampin pituus on noin 30 m pienempi hankesuunnitelmavaiheeseen nähden.

Käsittely

11.10.2022 Ehdotuksen mukaan

Kaupunkiympäristölautakunta päätti käsitellä toimialajohtajan esityksen nro 14 kokouksen kuudentena asiana.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Riikka Österlund, liikenneinsinööri: 310 37312
riikka.osterlund(a)hel.fi